

v
s c
d

Jeugd
theater
prijzen

Juryrapport
Jeugdtheaterprijzen
seizoen 2023-2024

Voorwoord van de Jeugdtheaterjury

Wederom heeft de Krekeljury in seizoen 2023-2024 prachtige voorstellingen gezien. Voorstellingen die ontroerden, boos maakten, ons deed verstillen. Voorstellingen die verhalen vertellen over onze natuur, geschiedenis, normen en waarden en reflecteerden op onze maatschappij. We werden geconfronteerd met wat een voorstelling teweeg kan brengen zowel bij kinderen, als bij jongeren en volwassenen. Hoe onderwerpen zoals armoede, generaties en afkomst een steeds grotere rol spelen.

*Het theaterseizoen bracht ons 5 nominaties voor **Meest indrukwekkende jeugdtheaterproductie** en 5 nominaties voor **Meest indrukwekkende podiumpresentatie in het jeugdtheater**. Nominaties die gezamenlijk de breedte en diversiteit van het jeugdtheater laten zien. Deze voorstellingen deden een extra vuurtje in ons branden. De beats van de muziek, een acteur die elke punt weet te zetten, een ontwerp dat je je laat verbazen of een poëtische vormgeving waarbij je je fantasie de vrije loop laat. Elk van de genomineerden wist de bezoeker te raken op onverwachtse momenten en die zo mee te nemen in de wereld van het personage.*

Wij, de jury, zijn het Nederlandse & Vlaamse jeugdtheater wederom dankbaar voor een theaterseizoen vol voorstellingen die het zien waard zijn.

Getekend

Marjet van Os, Fiona Kelatow, Gabby Bakker, Gwen Sengers, Marijn Lems, Marion Visser en Daan Valkhof

De winnaars van de Zilveren Krekels voor de meest indrukwekkende jeugdtheaterproducties zijn:

1000+1 Nacht (8+) van De Toneelmakerij en Sadettin K - regie: Paul Knieriem

In deze prachtig poëtische voorstelling komen twee werelden bij elkaar, ze botsen, zoeken en vinden uiteindelijk een balans. Zowel de fantasiewerelden als de werkelijkheid zijn essentieel voor de heling van de mens, zowel voor vader als dochter. In 1000+1 nacht verlichten ze de zwaardere thema's en brengen dit fantasierijk tot leven.

Het decor van Sacha Zwiens biedt de mogelijkheid om de setting van het ziekenhuis vliegensvlug om te bouwen tot een wereld vol fantasie. Denise Aznam weet haar komische timing perfect in te zetten en meesterverteller Sadettin Kırmızıyüz is de schakel in dit verhaal tussen de fantasie, de realiteit en de hoop.

Door de dynamische personages, snelle wisselingen en scherpe taal weet de voorstelling voor een ervaring te zorgen, waarbij verhalen vertellen je in een ander universum doet belanden en tegelijkertijd dichterbij jezelf brengt. Mede dankzij de geweldige cast en crew komt dit liefdevolle sprookje volledig tot zijn recht en raakt je recht in het hart.

BAS. (10+) van BOG. - co-producent hetpaleis

Wat is basiskennis? Wat weten we zeker, wat is waarheid en wat is eerder op arbitraire afspraken gebaseerd? Rond deze vragen maakte theatercollectie BOG. haar eerste jeugdtheatervoorstelling sinds het eveneens met een Zilveren Krekel bekroonde *KID*. Kernlid Lisa Verbelen en gastacteurs Ludwig Bindervoet en Annet Malherbe, plus een lichtkrant die af en toe vanuit het grid naar beneden komt om kritische vragen te stellen, storten een hele berg vragen, antwoorden en nog meer vragen over het publiek uit.

Het ingenieuze van de voorstelling is, dat er door middel van alledaagse scenario's, zoals het doen van een bestelling in een friettent, met gevoel voor absurdisme aan

alle basisaannames wordt geknaagd. Kennis en waarheid zijn relatief, zo blijkt keer op keer. Verbelen overpeinst in een geestige monoloog dat de kinderen in het publiek weliswaar alles afweten van spelen, maar geen idee hebben wat geld waard is, of wat een IPA is. Bindervoet trakteert het publiek op een elitaire les over hoe we in feite naar de voorstelling zouden moeten kijken. En uiteindelijk verliest alle kennis zijn betekenis, tot het punt dat de spelers zelfs niet meer weten wat je met een bal zou moeten doen.

Zo wordt *BAS*. niet alleen een hilarisch filosofisch feestje, maar ook een onverwacht ontroerende overpeinzing over vergankelijkheid.

Beuk! (4+) van Kim van Zeben Theaterproducties - regie: Bram de Goeij

De Fabeltjeskrant met een flinke dosis anarchie, opzettelijk flauwe woordgrapjes en slapstickhumor – zo laat *Beuk!* van Kim van Zeben zich misschien het beste omschrijven. De uil in dit verhaal is geen Meneer, maar een tot-dakloos-gemaakte die Arend heet (zijn zus heet Merel, hij beaamt dat dat verwarrend is). Zijn boom is namelijk omgehakt door een houthakker die Beuk heet en dat lot overkomt ook zijn *frenemy* Sjef de Muis. Samen trekken de dieren op om Beuk op diens beurt te ontheemden.

Van Zeben en Rogier in 't Hout spelen de personages met aanstekelijk plezier, soms als poppen, soms door zelf een staart aan te trekken. De constante schaalverwisselingen tussen muis, uil en mens zijn onderdeel van een niet-aflatende aaneenschakeling van hilariteit, met achtervolgingen, *Home Alone*-achtige valstrikken en cartooneske slapstick. Dankzij het inventieve decorontwerp van Hester Jolink wordt het huisje van Beuk op alle mogelijke manieren uitgewoond en vernaggeld, tot de drie hoofdpersonages tenslotte gebroederlijk voor de smeulende resten zitten.

Onder de geestige verwickelingen in *Beuk!* loopt een lijntje over menselijke exploitatie van de natuurlijke wereld, maar daar gaat het eigenlijk niet om: *Beuk!* is meesterlijk uitgevoerde pure kolder.

Milky Way (8+) van Maas theater en dans - regie: Freek Nieuwdorp

Een eenzame jongen (Freek Nieuwdorp) zit op een tribune te wachten, tot zijn moeder hem komt ophalen. Die is echter vanwege een misverstand verlaat – dus de jongen moet zichzelf vermaken. Gelukkig kan hij daarvoor de hulp inroepen van twee *imaginary friends* – dansers Arnold Put en Art Srisayam – met wie hij zich naar hartenlust in zijn fascinatie voor de ruimte kan verliezen.

Nieuwdorp maakt met *Milky Way* zijn debuutvoorstelling - en het is meteen raak. De samenwerking met dansers en choreografen (naast Srisayam en Put werkten achter de schermen ook Pia Meuthen en Sara Giampaolo mee) levert een enorm fantasierijke montagevoorstelling op, waarin wetenswaardigheden over het heelal en verwijzingen naar science fiction-films en -games de boventoon voeren. De voorstelling drijft op het aanstekelijke plezier dat de performers scheppen in het maken van allerlei fantasierijke beelden, met als hoogtepunt een passage waarin de krukken van de jongen tot *lightsabers* worden getransformeerd en ze zich aan een uitzinnige actieheldenchoreografie overgeven.

Door de manier waarop de drie performers elkaar ondersteunen, wordt de voorstelling een ontroerende ode aan jonge vriendschap – of als je de dansers als ‘onzichtbare vrienden’ interpreteert, een ode aan de verbeelding, waarmee we onszelf in tijden van eenzaamheid staande kunnen houden.

Supertramp (12+) van Theater Sonnevanck en Theater Oostpool - regie: Mart van Berckel

De trailervoorstellingen van Theater Sonnevanck en Theater Oostpool staan al jarenlang garant voor meeslepend jeugdtheater dat maximaal profiteert van de intieme setting in de theatertruck. Zo indrukwekkend als *Supertramp* zien we ze echter niet vaak. Het verhaal van twee broers, die op zoek gaan naar de derde broer, die plotseling is weggelopen, is een opzweepende mix van teksttheater en percussie. Acteur Rabbi Jallo en drummer Yonga Sun vormen samen een volmaakt duo: de ritmische tekstbehandeling van Jallo en de perfect complementaire begeleiding van Sun vormen samen één hypnotiserende performance. De constante hoge energie onderstreept de rijzende paniek van de broers, die proberen te achterhalen wat er

met hun broer gebeurd is; het onnavolgbare schakelen van Jallo, die ook alle andere personages speelt, draagt bij aan het dynamische karakter.

De muzikale, empathische tekst van Lisanne van Aert vormt een pleidooi om ruimte te bieden voor mensen die niet meekunnen in de dagelijkse *rat race*. De liefde van de hoofdpersonages voor hun afwezige broertje en het feit dat ze vanwege hun emotioneel overweldigde ouders er in hun zoektocht helemaal alleen voor staan, breekt je hart; maar de hoopvolle ontknoping repareert dat ook weer. *Supertramp* dompelt je op ongeëvenaarde wijze onder in de emotionele crisis van de jonge personages en is daarmee een van de meest ontroerende en vitale voorstellingen van het jaar.

De Gouden Krekel voor de meest indrukwekkende productie in het jeugdtheater gaat naar:

Supertramp (12+) van Theater Sonnevanck en Theater Oostpool - regie: Mart van Berckel

De winnaars van de Zilveren Krekels voor de meest indrukwekkende podiumprestatie in een jeugdtheaterproductie zijn:

Gustav Borreman in *De Nederlandsche Cocaïnefabriek* (14+) van Tafel van Vijf Muziektheater en Museum Huis Doorn - regie: Muriël Besemer

Het is geen gemakkelijke opgave om als acteur een interactieve voorstelling te dragen – je concurreert immers continu met de spelelementen die de aandacht van het publiek vragen en moet in feite schakelen tussen showmaster en personage. Gustav Borreman slaagt er in *De Nederlandsche Cocaïnefabriek* echter uitstekend in om die balans te treffen. Als de charismatische Lucien is hij in dienst van het gelijknamige bedrijf, dat in het begin van de twintigste eeuw legaal cocaïne mocht verhandelen. De morele dilemma's die hij in zijn werk tegenkomt, worden met het publiek gedeeld en wij mogen er ook keuzes in maken.

Vanaf het allereerste begin pakt Borreman je in met zijn snelle-jongens-charme en zijn vindingrijkheid, wat het maar al te verleidelijk maakt om klakkeloos in zijn keuzes voor snelle rijkdom en maatschappelijk aanzien mee te gaan. Maar naast Lucien speelt de acteur nog twee andere rollen, van mensen die juist slachtoffer worden van de roekeloze manier waarop er door Lucien en zijn opdrachtgevers met coke wordt omgegaan. De subtiele tragische accenten die Borreman daarbij legt, laten de verwoestende gevolgen hard binnenkomen.

Maar het is vooral de 'swing' die Borreman in samenspel met de muzikanten in Lucien weet te leggen, die ervoor zorgt dat je je ogen niet van hem kan afhouden.

Prins S. en de Geit in *Let's talk about sex* (14+) van HNTjong - regie: Noël Fischer

In de montagevoorstelling *Let's talk about sex* fungeert de electropop van Prins S. en De Geit als het kloppend hart van het stuk. De band, aangevoerd door frontman Scott Beekhuizen, schittert in de voorstelling als dan weer kwetsbare, dan weer snoeiharde aanwezigheid. Beekhuizens androgynе verschijning verleent de teksten over seks en

intimiteit een prettige ambiguïteit. Ook in zijn performance zoekt hij continu de grens op tussen mannelijkheid, vrouwelijkheid en alles daarbuiten en ertussenin. De driemansformatie stuurt de voorstelling op de juiste momenten bij, door sterk tussen assertiviteit en onzekerheid te laveren en boort zo diepere lagen aan. Een ontwapenend lied over zelfhaat en zelfliefde (“Lief mag ik je ogen even lenen/ dan zie ik terwijl ik mijn ogen sluit/ dat alles wat ik haat plots is verdwenen/ en zie ik er een beetje mooier uit”) wisselt af met een pompende track waarin schaamteloos de loftrompet wordt gestoken over “bekkende, lekkende, trekkende, dekkende/ misschien zullen we ooit nog eens kinderen verwekkende porno”. Even later weet de zanger juist precies het midden tussen zelftwijfel en zelfrespect te treffen met ‘Kon je me maar zien als niemand naar me kijkt.’

Door zijn vaardigheden als acteur door te laten schemeren in zijn optreden als popzanger weet Beekhuizen het beste van de twee werelden te combineren.

Het digitale decorontwerp van Rabbit Hole (12+) van De Toneelmakerij en Theater Sonnevank - Video- & geluidsontwerp Mario Simon, Booi Kluiving - Interactieve componenten Getiyo.com door Morphix Productions - regie: Paul Knieriem

Bij aanvang van *Rabbit Hole* krijg je een vraag die nogal ongebruikelijk is bij een theaterbezoek: laat je smartphone vooral áán staan. Sterker nog, je wordt gevraagd om in te loggen op een chatplatform, dat gedurende de hele voorstelling zichtbaar is op het videoscherm dat het decor domineert.

Op dat scherm is de digitale habitat van Samy te zien, een vereenzaamde puber, die langzaam maar zeker online radicaliseert. De ontwerpers van *Rabbit Hole* laten op de desktop een constante staat van *information overload* zien: videobellen, chatschermpjes, talloze websites, een videogame, memes en zelfopgenomen video's verdringen elkaar in de beperkte ruimte.

Ondertussen spelen de bijdrages van het jonge publiek, die Samy's ondergang doorlopend becommentariëren, een onmisbare rol. Door de ijzersterke integratie van de digitale wereld in de voorstelling lopen werkelijkheid en fictie continu door elkaar: de geloofwaardigheid van Samy's verhaal wordt de hele tijd onderstreept door de vergelijkbare opmerkingen die de jongeren in de zaal in de chat maken.

Meer dan iedere andere jeugdvoorstelling van dit jaar dompelt *Rabbit Hole* je zo onder in de digitale leefwereld van jongeren en wordt wat er in de zaal gebeurt net zo zeer de focus van het stuk, als wat er in het script staat.

Willemijn Zevenhuijzen in *Diarree is mijn lievelingskleur* (8+) van Theater Artemis en Studio Julian Hetzel - regie: Julian Hetzel

De eerste performer die je ziet in *Diarree is mijn lievelingskleur*, zelfs vóórdat je de zaal binnen gaat, is Willemijn Zevenhuijzen. In haar rol als zaalwacht moet ze de auditie waarvoor we allemaal zijn gekomen in goede banen leiden en ze doet dat met een combinatie van ongemak en kordaatheid. Pas later, als ze zelf onverwacht als een van de meest veelbelovende talenten in de zaal is geselecteerd, komen we erachter waar dat ongemak vandaan kwam: het personage van Zevenhuijzen ambieerde ooit zelf een carrière in het theater, maar kreeg nergens voet aan de grond.

Haar rol in *Diarree is mijn lievelingskleur* is de voorlopige kroon op het werk van een van 's lands beste fysieke acteurs, die in het jeugdtheater continu weet te ontroeren en te verrassen. Op meesterlijke wijze pelt Zevenhuijzen de verschillende lagen van haar personage af, van een dik schild van cynisme, tot opnieuw ontluikende hoop, tot de bevrijding die ze voelt, als ze niet meer probeert in de *rat race* van de kunstindustrie mee te gaan. De ontroerende ontwikkeling die ze zo meemaakt, legt Zevenhuijzen vast door een combinatie van tekst en fantastisch gedetailleerd fysiek spel, waaraan de reis van geremdheid tot ontketening perfect valt af te lezen.

Yung-Tuan Ku voor muziek en spel in *Rijnreisje* (6+) van De Toneelmakerij - regie: Steef de Jong

Muzikant en performer Yung-Tuan Ku maakt in haar spel een kunst van onnadrukkelijkheid. In de voorstellingen waarin ze in het jeugdtheater te zien is geweest, maakte ze indruk vanwege haar fantasierijke composities en haar talent om met de kleinste gebaren en een totaal gebrek aan ijdelheid een belangrijke impact op een voorstelling te maken.

In *Rijnreisje* is dat wederom zo. Als muzikant-performer blaast ze het kleurrijke universum van Steef de Jong doorlopend leven in, door middel van haar multi-instrumentale composities én door haar geestige fysieke spel, als ze zich bij Lucas Schilperoort en Jip Bartels in enkele scènes op de speelvloer vervoegt. Juist vanwege Ku's gebrek aan overdrijving of groot spel blijf je naar haar kijken – door níet opzichtig de aandacht te trekken, behoudt haar aanwezigheid een prettige ambiguïteit, die haar in staat stelt om met alles wat ze doet te verrassen. Haar performatieve bescheidenheid past bovendien buitengewoon goed in een voorstelling die als uitgangspunt heeft om dieren en de natuur vol in de schijnwerpers te zetten en de mens oproept om zichzelf wat minder tot het middelpunt te maken.

De Gouden Krekel voor de meest indrukwekkende podiumprestatie in het jeugdtheater gaat naar: Willemijn Zevenhuijzen in Diarree is mijn lievelingskleur (8+) van Theater Artemis en Studio Julian Hetzel - regie: Julian Hetzel

De Jeugdtheaterjury 2023-2024 bestaat uit:

Daan Valkhof (voorzitter), jeugdtheaterprogrammeur Het Nationale Theater | **Marjet van Os**, directeur Theater Cascade | **Fiona Kelatow**, theatermaker en docent | **Gabby Bakker**, actrice | **Gwen Sengers**, jeugdprogrammeur Schouwburg Concertzaal Tilburg | **Marijn Lems**, journalist | **Marion Visser**, programmeur jeugd Bijlmer Parktheater

De VSCD-Jeugdtheaterprijzen worden mede mogelijk gemaakt door de VriendenLoterij

**NEDERLANDS
THEATER FESTIVAL**
5 T/M 15 SEPTEMBER 2024

vscd
van en voor
podia

**VRIENDEN
LOTERIJ**
elke dag plezier